

СТАНОВИЩЕ

Изготвил становището: доц. д-р Валентин Иванов Милинов

Автор на дисертационния труд: докт. Димчо Ивелинов Шопов, № D010217176 от катедра „Финанси и кредит“ при СА „Д. А. Ценов“

Тема на дисертационния труд: „Дългова криза и дефицитно финансиране в ЕС: проблеми и решения“ - за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Форма на докторантура: Редовна

Водеща обучението катедра: Катедра „Финанси и кредит“ при Факултет „Финанси“

Научен ръководител: Доц. д-р Ангел Ангелов

Докторска програма: „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси)

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Представеният за оценка дисертационен труд е изготвен при спазване на стандартна рамка на изследване в три глави. В увода е развита проблемната област на изследване, както следва: актуалност, обект, предмет, теза, цел, задачи и методология.

1.1. Обект и предмет на изследването

Обект на изследване в дисертационния труд е Европейската дългова криза от 2009 г. и употребата на дефицитно финансиране в рамките на

засегнатите икономики. **Предмет** на изследването са проблемите произтичащи от дълговата криза в Европейския съюз и намиране на решения за намаляване на ефекта от нея, както и евентуалното избягване на подобни бъдещи сътресения.

1.2. Цел и задачи на дисертационния труд

Основната **цел** на дисертационния труд е да се извърши изследване на текущото състояние и да се направи анализ на динамиката на държавната задлъжнялост на страните от Европейския съюз преди избухването на дълговата криза и след нейното начало, както и да се изясни ролята на дефицитното финансиране, като фактор за икономически растеж. За постигане на посочената цел са поставени следните **задачи**:

- Първо – да се прецизира понятието „дефицитно финансиране“, посредством анализ на авторови определения във световната финансова теория;
- Второ – да се систематизират теоретичните знания за държавната задлъжнялост и да се анализират основните причини за нейното възникване, както и средствата за нейното управление;
- Трето – да се анализира явлението „дългова криза“ и да се проследи нейното историческо развитие;
- Четвърто – да се изясни концептуалната връзка между дефицитното финансиране и дълговата криза в съвременната световна икономика;
- Пето – да се изготви структурен анализ на състоянието и динамиката на държавния дълг на страните-членки на Европейския съюз по време на дълговата криза;

- Шесто – да се определят уязвимите места, свързани с утвърдените до този момент регулации и антикризисни мерки, довели до дълговата криза в Европа.

1.3. Изследователска теза

В дисертационния труд се защитава тезата за нуждата от локализиране и изследване на пропуските, допуснати от правителствата на страните-членки на ЕС, засегнати от Европейската дългова криза, както и извеждане на препоръки за справянето с проблемите произтичащи от нея, за да се осигури бъдещото развитие на европейските икономики и запазването на интегритета на съюза като цяло.

1.4. Методология на изследването

Методологията на изследването, представена в дисертационния труд, се базира на научно-изследователски подходи и методи, като динамичен, факторен и структурен анализ, системен и исторически подход, сравнителния метод, методите на анализа и синтеза, индуктивния и дедуктивния метод и методите на наблюдението. Приложени са математико-статистически и иконометрични методи за обработка на данни и анализ на резултатите, както и графичен метод за илюстриране на информацията, получена от това моделиране. За информационна база на изследването са използвани данни от национални и международни статистически институции, нормативни актове, научни публикации и интернет-ресурси.

1.5. Структурна преценка на разработката

Представеният дисертационен труд е в обем 234 страници. Включва въведение, **Глава първа:** Теоретични аспекти на дефицитното финансиране и държавния дълг; **Глава втора:** Концептуална рамка за

изследване на Европейската дългова криза и оценка на дълговата политика на страните от ЕС; **Глава трета:** Моделиране и прогнозиране задлъжнялостта на европейските икономики. В заключението са представени основните резултати от дисертационния труд. Към разработката са представени приложения и списък на използваната и цитирана литература, изложени в библиографска справка, съобразно АРА стил за библиографско цитиране. В разработката са включени и представителен брой таблици и фигури.

Прегледът на използваните цитати, основното съдържание и библиографската справка позволява да се установи коректно спазване на изискванията за библиографско цитиране и библиографско описание.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Търсенето на научно знание е функция на отчитането на потребностите от него. В този смисъл, научното изследване посветено на проблемите, свързани с държавната задлъжнялост е обосновано, от гледна точка на значимостта и влиянието на въпроса в съвременното икономическо развитие на всички страни-членки на Европейския съюз. Подходящата държавна дългова политика и правилното управление на задълженията на всички нива на икономиката е от ключово значение за развитието на финансово-икономическата сфера.

Езикът и стилът на изложение в преобладаващата част от дисертацията е научен, ясен и точен.

Докторантът показва познания по изследваната проблематика и способност да обобщава и систематизира информация. Като цяло използваната литература е коректно цитирана.

Дисертационният труд отговаря на изискванията на чл.68, ал.1 от Правилника за развитие на академичния състав в СА и е представен във

вид и обем, съответстващ на специфичните изисквания на Академията. Той съдържа: заглавна страница, съдържание, увод, заключение и библиография. Авторефератът също отговаря на изискванията на ПРАС в СА и отразява точно и пълно дисертационния труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Изследването е по тема с подчертана актуалност, научна и приложна насоченост като представя възможност за намиране на решения за намаляване на ефекта от дълговата криза в ЕС, както и евентуалното избягване на подобни бъдещи сътресения.

Търсенето на научно знание е функция на отчитането на потребностите от него. В този смисъл, научното изследване е посветено на проблемите, свързани с държавната задлъжнялост е обосновано, от гледна точка на значимостта и влиянието на въпроса в съвременното икономическо развитие на всички страни-членки на Европейския съюз. Подходящата държавна дългова политика и правилното управление на задълженията на всички нива на икономиката е от ключово значение за стабилното развитие на финансово-икономическата сфера. На база тези съждения, може да се заключи, че дисертацията има своята научна стойност и подобен род изследване е полезно и необходимо както за теорията, така и за практиката.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

1) Как докторантът оценява финансово-икономическите последици, породени от усложнената международна обстановка, свързана с влиянието на коронавируса?

2) Според докторантът кои са основните финансови инструменти, които се използват от дълговите мениджъри за управление на държавната задлъжнялост в рамките на Европейския съюз?

3) На база резултатите от изследването в дисертацията може ли да се каже, че задлъжнялостта в частния сектор на икономиката крие повече проблеми за страната, отколкото тази в публичния сектор?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Представеният дисертационен труд за образователната и научна степен „доктор“ притежава изискваните по Правилника за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ количествени и качествени характеристики за целите на процедура за предварително обсъждане.

Дисертационният труд съдържа научни и научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания.

09.06.2020 г.

.....

доц. д-р Валентин Милинов